

Markedsblikk November 2021

Nervøsiteten hersker på tvers av markedene.

Oktober var nok en måned med kraftige prisvariasjoner i både strøm- og råvaremarkedet. Underskuddet i hydrobalansen er blitt mindre i løpet av måneden.

Vått og mildt vær det meste av Oktober.

Ved inngangen til oktober hadde underskuddet på den nordiske hydrobalansen vokst til et nytt rekordnivå på nesten 30 TWh. Måneden var imidlertid preget av mildt og vått vær i Norden, og førte dermed til en bedring i hydrobalansen. I begynnelsen av november har underskuddet nesten forsvunnet, og nivået er nå på bare ca. -5 TWh.

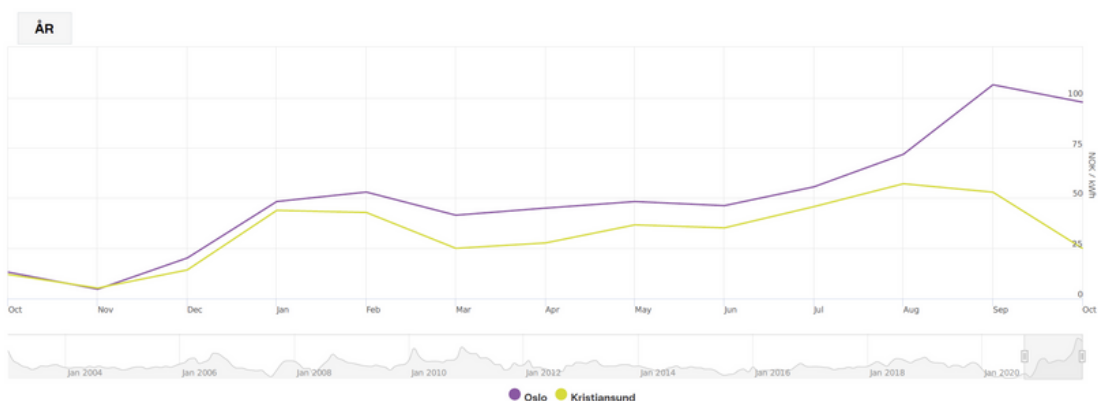
Store variasjoner igjen i Oktober.

Den korte kurven: De voldsomme variasjonene i det nordiske strømmarkedet fortsatte i oktober, og bevegelsene var spesielt store i første halvdel av måneden. Terminprisene nådde nye rekordhøyder i starten av måneden, på et tidspunkt da en nesten panisk stemning hadde spredt seg i markedene. Samtidig hadde hydrobalansen på det tidspunktet falt til et stort underskudd. Bildet endret seg imidlertid i løpet av måneden, da underskuddet i hydrobalansen ble mindre. Den nordiske Q1-22-kontrakten endte derfor denne måneden omtrent på samme sted som den startet og kostet, 65,55 EUR/MWh, da markedet stengte 28. oktober.

Den lange kurven: Årskontraktene på det nordiske terminmarkedet steg også kraftig i begynnelsen av oktober, for så å falle igjen utover i måneden. Den kraftige bedringen i hydrobalansen var naturligvis også av avgjørende betydning. Årskontraktene for 2022 og 2023 koster nå 37,95 EUR/MWh og 30,10 EUR/MWh, henholdsvis 3,05 EUR/MWh og 2,60 EUR/MWh lavere enn for en måned siden.

Utviklingen i områdeprisene - fortsatt stor forskjell mellom Nord og Sør.

Oktober var nok en måned med kraftige prisvariasjoner i både strøm- og råvaremarkedet. Vi ser også fortsatt store forskjeller i områdepris mellom Nord og Sør hvor vi i vårt prisområde ligger langt under prisene i Sør.

Gassmarkedet fikk panikk i Oktober.

Den allerede spente situasjonen på det europeiske gassmarkedet ble enda mer dramatisk i oktober. Russland og Nord Stream 2-ledningen er fortsatt i fokus.

Allerede i sommer og september tilspisset situasjonen seg på det europeiske gassmarkedet, og i begynnelsen av oktober nådde krisen i markedet nye høyder. Både på dagsmarkedet og på kontraktene lenger ut på kurven, steg prisene til nye rekordhøyder, i takt med økende frykt for en forsyningskrise den kommende vinteren. Dagsprisen på den ledende nederlandske TTF-gassbørsen steg til opp mot 200 EUR/MWh og årskontrakten for 2022 nådde hele 66 EUR/ MWh i begynnelsen av oktober, en dobling på bare én måned og en firedobling sammenlignet med starten av året. Utviklingen satte naturlig nok sitt spor i de omkringliggende markedene.

Russland styrer utviklingen.

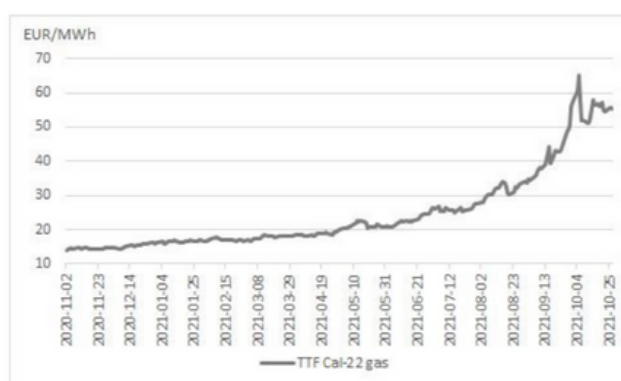
Avgjørende for de ekstreme prisstigningene vi så i slutten av september og begynnelsen av oktober, var at Russland nå ser ut til å bruke gassforsyninger til Vest-Europa som et politisk pressmiddel. Årsaken til dette skal være knyttet til Nord Stream 2-prosjektet. Etter flere års arbeid er gassledningen mellom Russland – gjennom Østersjøen – og til Nord-Tyskland ferdigstilt og klar til bruk, men en juridisk dragkamp om reglene for drift av ledningen gjør at det ennå ikke blir sendt gass gjennom ledningen til Tyskland. Dette er ikke Russland fornøyd med, og spørsmålet er om russerne straffer EU fordi de ikke godkjenner Nord Stream 2.

Russland har i hvert fall redusert gassforsyningen til EU drastisk gjennom de allerede eksisterende gassledningene gjennom Polen og Ukraina. Det er ingen bevis for en sammenheng mellom disse to forholdene, men faktum er at presset på det europeiske gassmarkedet økte kraftig etter hvert som importen fra Russland falt. Europeiske gasslagre var allerede på et svært lavt nivå sammenlignet med normalt, da importen av LNG fra andre kontinenter har vært lav i 2021 fordi prisene også er svært høye i Asia.

Panikk i markedet.

Ikke overraskende påvirket de kraftige stigningene i gassmarkedet også kullmarkedet, hvor vi også så rekordhøye prisnivåer i begynnelsen av oktober. Strømprisene i de mest brenselsavhengige landene i Europa steg også voldsomt. Prisen på ett tonn kull til levering i 2022 peaket 5. oktober på ikke mindre enn 184 dollar, en dobling på drøye to måneder.

Det har vært mer ro i markedene i andre halvdel av oktober, hvor både gass- og kullprisene har falt litt, og det store prishoppet i starten av måneden var nok også til en viss grad et resultat av en selvforsterkende panikk. Nervøsiteten er imidlertid fortsatt høy, og med lav eksport til EU fra Russland virker det ganske åpenbart at en løsning på Nord Stream 2-problemet er medisinen det europeiske gassmarkedet trenger akkurat nå. Dette er imidlertid ikke nødvendigvis rett rundt hjørnet, og det kan godt hende vi må vente til den kommende vinteren er over, før det strømmer gass gjennom Østersjøen til Vest-Europa. Derfor går vi med all sannsynlighet en nervøs vinter i møte, der markedet vil holde øye med hvor mye gass Putin og Russland sender til EU. Store prisvariasjoner og svært høye priser på de kalde dagene kan bli regelen snarere enn unntaket, og disse variasjonene vil selvsagt også påvirke markedene rundt, inkludert strømprisene.

Oljeprisen stiger til det høyeste nivået på syv år.

Pilen peker oppover i oljemarkedet, der prisen i oktober nådde sitt høyeste nivå på syv år. OPEC reduserer produksjonen, og en orkan skapte problemer for produksjonen i USA..

På det internasjonale oljemarkedet fortsetter prisene å stige jevnt. I oktober nådde Brent-oljen ca. 87 dollar, det høyeste nivået vi har sett siden høsten 2014. Oljeprisen har nå mer enn tredoblet seg siden koronakrisen bremset markedene kraftig i fjor, og på bare halvannen måned har nivået steget med over 20 dollar.

Bedring i den globale økonomien.

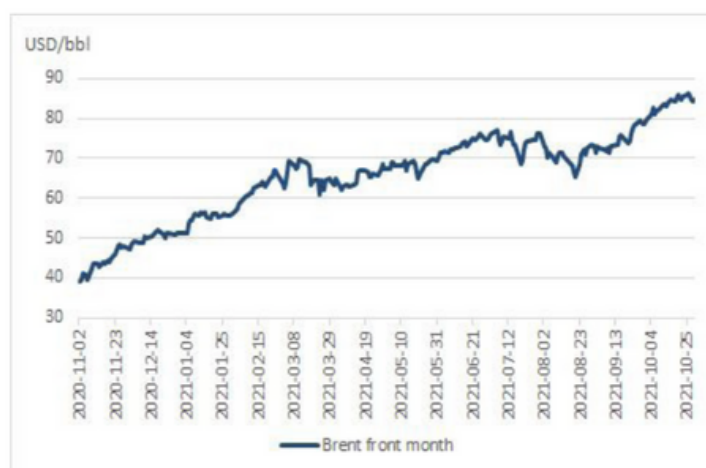
Årsaken til de stigende prisene skyldes først og fremst at verdensøkonomien er i bedring etter koronaviruspandemien, og at hjulene har begynt å rulle igjen, både i Europa, Kina og USA, har også ført til økt etterspørsel etter olje. Også det faktum at gass- og kullprisene har steget mye, har bidratt til økt etterspørsel. Dette har ført til økt forbruk av olje i strømproduksjonen i enkelte deler av verden, for å unngå strømbrydd. Det internasjonale energibyrået (IEA) slår i en ny rapport fast at den globale etterspørselen etter olje nå bare er 2 % lavere enn den var rett før koronautbruddet i begynnelsen av 2020, og at nivået er hele 10 % høyere enn det var i begynnelsen av 2021, da vi fortsatt så store nedstengninger av lokalsamfunn i store deler av verden. IEA anslår at oljeetterspørselen vil være tilbake på samme nivå som før koronakrisen i begynnelsen av 2022.

Lavt tilbud presser prisen oppover.

I tillegg til økt etterspørsel, har lavt tilbud bidratt til å presse oljeprisen oppover. Til tross for at oljeforbruket har økt betydelig i 2021, holder OPEC fast ved avtalen om produksjonsbegrensninger, som ble inngått ved begynnelsen av året. Avtalen omfatter også noen av organisasjonens allierte, først og fremst Russland, og inneholder dermed de fleste av verdens mest oljeproduiserende nasjoner. OPEC har gått med på å øke produksjonen litt på slutten av året, men ikke nok til å hindre at prisene fortsatte å stige i oktober. Spørsmålet nå er hvor lenge OPEC-landene kan fortsette å være enige om produksjonspolitikken. Historien viser at samholdet mellom land blir dårligere når det potensielt er mye penger å tjene, slik tilfellet er nå.

USA har også vært preget av lav produksjon i høst. Orkanen Ida satte en stopper for mye av oljeproduksjonen i Mexicogolfen i september, og det tok flere uker før utvinningen var tilbake på samme nivå som før orkanens herjinger. Dermed er oljemarkedet samlet sett preget av lav produksjon i en tid der den globale etterspørselen øker kraftig.

Spørsmålet er da hvilken vei prisene går, og mye tyder på at oljemarkedet har falt til ro. Hvis etterspørselen fortsetter å stige, vil OPEC etter all sannsynlighet øke produksjonen, noe som vil legge et naturlig tak etterhvert på prisstigningene. Sist vi så en oljepris på over 100 dollar var i september 2014, og selv om dette prisområdet ikke er langt unna, tror vi at oljen vil holde seg under denne grensen ut 2021.

Konkusjonen.

Den korte kurven: Selv om prisvariasjonene på både strøm og råvarer har avtatt noe i slutten av oktober, står vi fortsatt overfor noen svært nervøse markeder. Det som er bemerkelsesverdig akkurat nå er at vi fortsatt ser en veldig stor prisdifferanse mellom Tyskland og Norden.

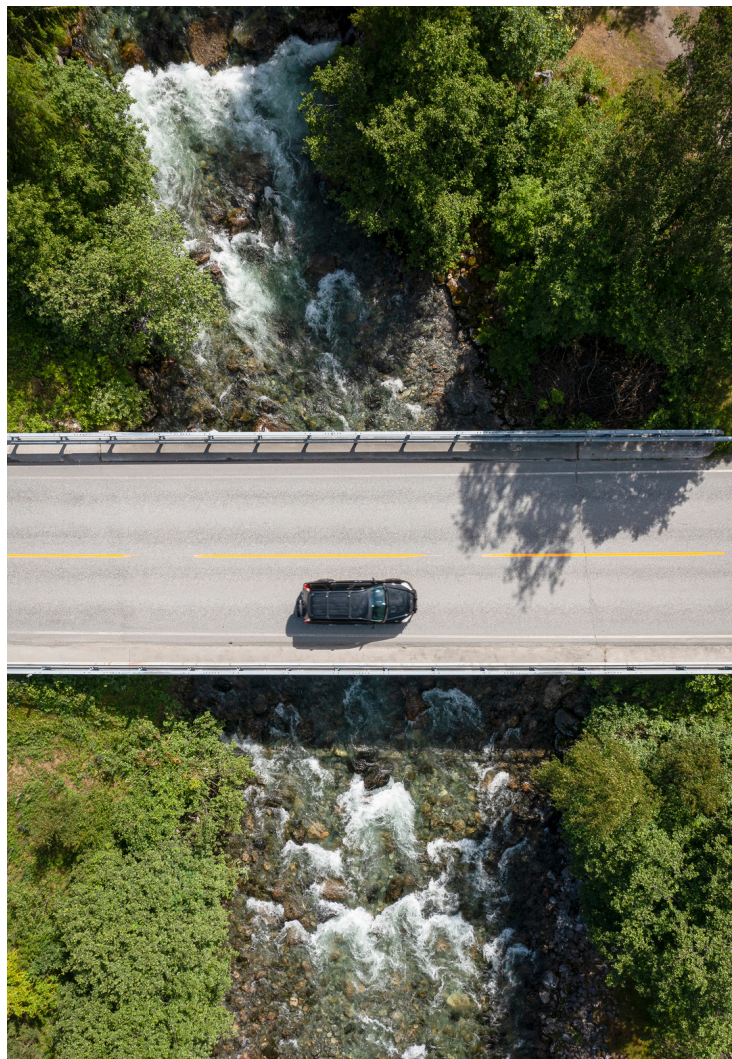
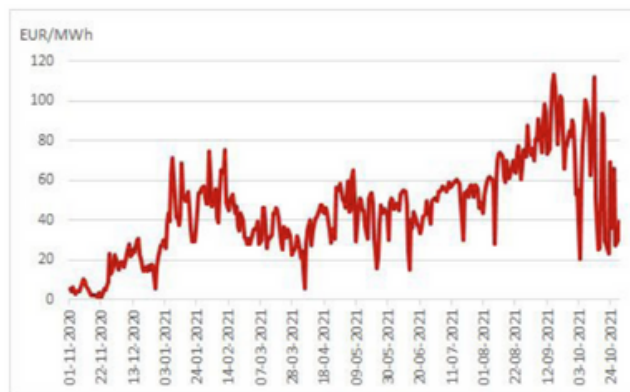
Prisdifferansen økte drastisk tidlig i høst, og har stabilisert seg på et høyt nivå. Det ser ut til at korrelasjonen mellom markedene til en viss grad er satt ut av spill. Det store spørsmålet nå er om dette vil fortsette eller om markedene vil nærme seg hverandre igjen. Når det gjelder de korte systemkontraktene, de kommende månedskontraktene og Q1-22-kontrakten vurderer vi muligheten for stigende priser som større enn for ytterligere fall, vurdert ut fra dagens prisnivå.

Den lange kurven: Vi tror også at de nordiske årskontraktene kan oppleve stigende priser den kommende måneden, men mye avhenger selvsagt av værutsiktene. Hvis vi får en periode med langvarig kaldere vær, vil det ikke bare påvirke måneds- og kvartalskontraktene, men også kunne trekke årskontrakten for 2021 oppover.

At differansen til Tyskland fortsatt er veldig stor, betyr at det også må tas høyde for en viss risiko for ytterligere prisstigninger hvis aktørene i markedet opplever at denne prisdifferansen er for stor, og nivået i Tyskland samtidig ikke gjør tegn til å falle. Vi kan imidlertid også oppleve fallende priser i Tyskland hvis det skjer noe positivt i gassmarkedet, som har vært svært toneangivende de siste månedene. Alle disse omstendighetene bidrar naturligvis til at usikkerheten fortsatt er stor, også i Norden. Risikoen for betydelige prisvariasjoner sammenlignet med en historisk normal er derfor fortsatt i stor grad til stede.

Fallende systempris i Oktober.

Systemprisen falt i oktober, da gjennomsnittsprisen landet på nesten 60 EUR/MWh. Til sammenligning var det gjennomsnittlige prisnivået i september på over 80 EUR/MWh. Områdeprisene er imidlertid fortsatt svært høye i deler av Norden. Vi forventer en gjennomsnittlig systempris for november på rundt 65–70 EUR/MWh.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig
Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

NEAS